

YARDEN MAGAZINE

2014, ABONNEMENTSWAARDE € 10, VOOR LEDEN GRATIS

John de Wolf over zijn overleden vader

**‘Jouw telefoontje,
dat komt dus
niet meer’**

**Een koninklijk afscheid voor
een man van de straat**

**100 jaar cremieren
in Nederland**

**Het eerste jaar voorbij:
‘Toen Laura overleed,
werd alles zinloos’**

YARDEN

In dit nummer

04

Open dag Yarden

In het teken van 100 jaar cremeren in Nederland.

16

Het eerste jaar voorbij

Rob Møhlmann: 'Het is evenzeer een troost als onthutsend dat ik zonder Laura kan leven.'

08

'Dag pa. Ik mis je'

John de Wolfs vader overleed in 1999. Hij mist hem nog iedere dag.

'Vroeger was hij een jonge god'

18

U aan het woord

Gerrit Timmer: 'Laat mij maar rustig vertrekken'

En verder

06 **Wist U dat?**
Yarden nieuws

11 **U vraagt, wij antwoorden**
Yarden beantwoordt een veelgestelde vraag

12 **Yarden organiseert...**
Mam: een thema-avond over dubbel afscheid na dementie

15 **Column**
De column van Annemieke Mars

20 **Bijzondere uitvaartwens**
Koninklijk afscheid voor een man van de straat

22 **Ledenraad-verkiezingen!**

Een **vitale** vereniging

Het is nog maar een paar maanden geleden dat ik het voorzitterschap van Yarden Vereniging overnam. Toch heb ik in die korte tijd al goed kunnen zien en ervaren hoe vitaal onze vereniging is. We zijn spring-levend! En dat willen we ook in de toekomst graag zo houden.

Onze vereniging, waarvan iedere Yarden-verzekerde automatisch lid is, wordt gedragen door vele betrokken en deskundige vrijwilligers. Mensen die door het hele land lezingen en andere activiteiten organiseren. Prachtig om te zien hoe zij zich inzetten.

Hun drive? Het vergroten van de bewustwording rond thema's als afscheid, dood en rouw. Zij hebben al vele bergen verzet en taboes doorbroken, maar hun werk is nog niet af. Hulp is dan ook welkom. Bij voorkeur

wat er speelt rond het levenseinde. Dat zij zoeken naar manieren om dat te benaderen vanuit sociologische of psychische hoek. Als vrijwilliger kunnen zij bij ons ook op een concretere manier met het levenseinde bezig zijn. Bijvoorbeeld door onze medewerkers in de crematoria en uitvaartcentra bij te staan met extra services richting onze klanten. Voor studenten kan dit een mooie aanvulling op hun cv zijn. En voor werkenden een zinvolle aanvulling op hun betaalde baan.

Verjonging van onze vereniging is belangrijk. Dat is iets waar ik mij de komende jaren sterk voor zal maken. Niet alleen om onze continuïteit te waarborgen, maar vooral ook om onze voorlichting en dienstverlening verder te optimaliseren. Want dat is waar het ons uiteindelijk om gaat.

‘Voor studenten is dit werk een mooie aanvulling op hun cv’

van jonge, enthousiaste vrijwilligers, die hen kunnen bijstaan en straks het stokje over kunnen nemen. Zodat we ook in de toekomst dynamisch en kerngezond blijven.

Om mij heen zie ik dat ook jongere mensen – en dan bedoel ik iedereen tussen de twintig en vijftig jaar – belangstelling hebben voor

Derck van der Vegte

Voorzitter Yarden Vereniging

PS: meer informatie over onze vrijwilligersfuncties vindt u op pagina 22.

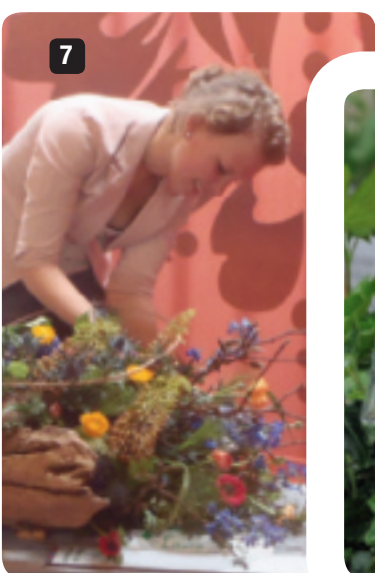
Colofon Dit is een uitgave van Yarden Uitvaartorganisatie. **Oplage** 500.000 ex. Overname van artikelen is alleen toegestaan met bronvermelding en na overleg met de uitgever. **Hoofredactie** Martine Kooi (Yarden) **Eindredactie** Edith Bijl (Bijl Tekst & Bladmanagement) **Bladcoördinatie** Peter Bierhaus, Kitty Lakeman **Fotografie** Marco Okhuizen/Hollandse Hoogte, Mark Prins, Peter Reese, Timo Sorber, Yarden **Concept en realisatie** Axioma Communicatie, Baarn (035 54 88 140), www.axioma.nl. **Aan dit nummer werkten mee** Babette Dessing, Annemieke Mars, Omroep West, Mark Prins, Maran Reese-Knigge, Timo Sorber **Lithografie** Straight Premedia, Amsterdam **Druk** Ipskamp Drukkers, Enschede **Hoofdbestuur Yarden Vereniging** Derck van der Vegte (voorzitter), Roel Boer (secretaris), Pieter van den Kerkhoff (vicevoorzitter), Harm Slomp (penningmeester), Margo de Kok, Bea Lubbers **Luisterversie** Voor mensen met een leesbeperking is er een luisterversie van Yarden Magazine beschikbaar. Info: Dedicon, Postbus 24, 5360 AA Grave, 048 648 6486, abonnee@dedicon.nl

Open Dag succes 100 JAAR CREMEREN

- 1 Bezoekers krijgen een rondleiding in de aula van Crematorium Haarlem.
- 2 Op iedere locatie draaide non-stop een presentatie over de geschiedenis van cremeren in Nederland.
- 3 Bijzonder vervoer in Haarlem.
- 4 Een kaarsje ontsteken voor een overleden dierbare in de stilteruimte.
- 5 Medewerkster in Haarlem legt uit hoe de kist in de oven wordt ingevoerd.
- 6 Op het terrein van Crematorium Daelwijck in Utrecht konden bezoekers een ritje met deze wagen maken.
- 7 Nog even de bloemen schikken in Crematorium Schagerkogge.
- 8 Crematorium en Begraafplaats IJsselhof in Gouda had een speciale wandelroute uitgezet.
- 9 Bijzonder rouwvervoer: een Hotrod en een Harley.

Op 6 april 2014 hielden alle Yarden-crematoria in het land een open dag. Er was veel belangstelling; we hebben in onze 22 vestigingen zo'n 6.500 bezoekers ontvangen. Het was niet de eerste keer dat wij een landelijke open dag organiseerden, maar dit jaar was er wél een bijzondere aanleiding: in april was het namelijk 100 jaar geleden dat de eerste crematie in Nederland plaatsvond. In de afgelopen eeuw heeft Yarden een belangrijke rol gespeeld in de acceptatie van het cremeren in ons land. Over deze geschiedenis hebben wij onderstaand boekje gepubliceerd, dat tijdens de open dag aan de bezoekers werd uitgedeeld.

Heeft u de open dag gemist, maar zou u toch graag eens een van onze crematoria van binnen willen zien? Regelmatig worden er op onze locaties rondleidingen georganiseerd. Kijk hiervoor op www.yarden.nl/agenda.

Bent u geïnteresseerd in het boekje *100 jaar cremeren in Nederland. Verleden, heden, toekomst?* Op www.yarden.nl/yarden-magazine vindt u een link naar de online versie.

Wist u dat...

... u als Yarden-lid korting krijgt op de entree van het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem?

Yarden doet graag iets extra's voor haar leden. Daarom krijgt u als lid/verzekerde van Yarden bij een bezoek aan het Nederlands Openluchtmuseum het tweede entreekaartje gratis!

Het Nederlands Openluchtmuseum is vol van verhalen. Ze zitten verborgen in de historische huizen, molens en boerderijen in het museumpark en komen tot leven tijdens een bezoek aan het museum. Stap letterlijk terug in de sfeer van toen en maak kennis met onze – en uw eigen – geschiedenis. Er zijn het hele jaar door activiteiten voor jong en oud. Kijk voor meer informatie, openingstijden en activiteiten op www.openluchtmuseum.nl.

Met deze coupon krijgt u het tweede kaartje gratis.

De actie is geldig van 1 juni tot en met 26 oktober 2014 en is niet geldig in combinatie met andere acties. Het goedkoopste kaartje is gratis.

Nederlands
Openluchtmuseum

YARDEN

... er onlangs weer een paar Yarden-locaties zijn verbouwd?

Een goede dienstverlening begint bij onze mensen. Maar ook de uitstraling van onze gebouwen draagt bij aan een goed afscheid. Daar werken we hard aan: al onze crematoria en uitvaartcentra worden gefaseerd aangepakt, zodat die straks allemaal een opener en toegankelijker uitstraling hebben. Onlangs zijn Crematorium Daelwijck in Utrecht, Crematorium Rotterdam en het Uitvaartcentrum Groningen volledig vernieuwd. Opvallend daarbij is de verbouwing van de condoleanceruimten in de crematoria tot ware "restaurants". Want dat zijn ze echt geworden: sfeervolle ruimten, inclusief bar, waar mensen na de plechtigheid kunnen samenkomen en waar we allerlei hapjes en drankjes serveren. Ook de nieuwe aula's kenmerken zich door een warme, aangename sfeer. Deze lijn zullen we ook voor onze andere locaties in het land voortzetten. We houden u op de hoogte!

Daelwijck: warme en intieme aula.

Rotterdam: ook aan kleur en licht is aandacht besteed.

Groningen: comfortabele banken in een sfeervolle setting.

... u nu ook live met ons kunt chatten?

Heeft u een vraag over het afsluiten van een uitvaartverzekering? Sinds kort kunt u hierover ook online chatten met onze medewerkers van het Yarden Contactcentrum. Klik op www.yarden.nl/uitvaart-verzekering de button 'Webchat' aan, stel uw vraag en een van onze medewerkers zal direct uw vraag online beantwoorden. Bent u niet zo digitaal ingesteld? Uiteraard kunt u ons ook altijd nog per telefoon bereiken: 0800 1292!

... DE CUMULATIEF
JAARLIJKE RENTE
VOOR YARDEN
UITVAARTSPAREN
VOOR 2014 IS
VASTGESTELD
OP 1,25%?

... zaterdag 21 juni de jaarvergadering van de Ledenraad plaatsvindt?

U kunt hier als toehoorder bij zijn door u aan te melden via verenigingszaken@yarden.nl of Yarden Vereniging, Postbus 10118, 1301 AC Almere. De voorlopige agenda bevat onder meer het secretarieel en financieel jaarverslag 2013. Na het officiële gedeelte van de jaarvergadering houdt prof. dr. Paul Post van de Tilburg University de lezing: "Over actuele rituele dynamiek, of: waarom de Camino zo'n succes is...".

... het winstdelingspercentage
2013 is vastgesteld?

Heeft u een Yarden Uitvaartverzekering met een winstdelingsregeling? Het winstdelingspercentage voor 2013 is vastgesteld op 0 procent. Dit betekent dat uw verzekerd bedrag en premie per 1 januari 2014 gelijk zijn gebleven. Op uw polis staat het verzekerd bedrag vermeld en kunt u zien of de winstdelingsregeling van toepassing is.

... Yarden weer een eigen vestiging heeft in **Apeldoorn**?

Op 29 maart jongstleden openden Yarden-directeur Sabrina Franken en hoogleraar theologie Anne van der Meiden het Afscheidshuis in Apeldoorn. Daarmee is Yarden, na enkele jaren afwezigheid, in deze stad teruggekeerd. Een heuglijk moment, want met deze nieuwe locatie kunnen wij de inwoners van Apeldoorn weer onze complete en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aanbieden.

... onze medewerkers steeds meer leren over niet- Nederlandse **uitvaartrituelen**?

Yarden wil voor iedereen een passend afscheid realiseren. Dus ook voor mensen met een niet-Nederlandse achtergrond. Om ook hen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, is het belangrijk dat onze medewerkers kennis hebben van niet-Nederlandse uitvaartrituelen. Daarom organiseren wij regelmatig diverse workshops waarin deze rituelen worden nagebootst. De eerste was een workshop over Surinaams-Creoolse rituelen.

Lieve pa,

‘Ik mis je. Iedere dag.

Ik zou nog zo graag één keer je
stem willen horen, je nog één
keer even willen zien, aanraken.
Maar ik weet het: dat gaat ’m
niet meer worden.’

John de Wolf

'Als eerbetoon aan mijn vader heb ik mijn voetbal-schoenen in zijn kist meegegeven.'

Hoe belangrijk was je vader voor jou?

'Mijn zus en ik hebben nog steeds heel veel verdriet en pijn van de dood van onze vader. Dat zegt genoeg, toch? Bij ons thuis hadden we nooit bonje, het was een heel warm nest. Ik kom nog drie, vier keer per week bij m'n moeder een bak koffie doen. Zeker nu ik bij Sparta assistent-trainer ben, val ik vaak even bij haar binnen. Gezellig een krantje lezen op de bank, wat kletsen, een prakkie doen. Dat voelt als thuiskomen. Heerlijk! Ik kan me niet voorstellen dat je je ouders door ruzie nooit meer ziet. Dat zou er in mijn bovenkamer niet in gaan.'

Wat was je vader voor man?

'Een hardwerkende havenarbeider uit de Schiedamse volkswijk De Gorzen. En hij was er altijd voor ons. Vroeger was hij een jonge god. Gespierd, Elvis-kuif. Een echte *womanizer*. Een andere vent moest niet fluiten naar m'n moeder, dan kreeg ie een mep. Hij was voor de duvel niet bang. Een vader zoals je als kind wilt hebben.'

Hoe belangrijk was hij in jouw leven?

'Als kleine jongen ging ik met hem naar stadion De Kuip. Ik droomde ervan om daar ooit voor Feyenoord te voetballen. Dat wist hij. Nadat ik mijn eerste contract had getekend bij Feyenoord, ben ik direct naar hem toe gegaan en hebben we een traantje weggepinkt, hoor. Hij bemoede zich nergens mee, maar stond wel dag en nacht voor me klaar. M'n vader en moeder waren er altijd, bij iedere wedstrijd. Hij heeft nog meegemaakt dat ik aanvoerder werd en prijzen won met Feyenoord. Daar was ie hartstikke trots op. In de kast bij mijn moeder thuis liggen meer dan driehonderd videobanden en pakken krantenknipsels. Hij bewaarde alles waar mijn naam in voorkwam. Hij was ook een gever, vond 't leuk om mensen wat te geven, blij te maken. Dat heb ik ook. Met Valentijnsdag iets moois geven, of zomaar. Toen mijn zoon Desley op zichzelf ging wonen, heb ik 'm een heel grote tas met boodschappen gegeven.'

Je vader heeft psychische problemen gehad. Hoe was dat voor jou?

'In diensttijd heeft mijn vader een pokkenprik gehad. Dat serum is naar zijn hersenen gestegen. Om de zoveel tijd kreeg hij een aanval. Dan deed ie rare dingen. Hing hij bijvoorbeeld zijn jas aan een standbeeld in Schiedam, ging hij bij het postkantoor steeds geld wisselen of deed hij alsof hij met een geweer schoot. Dan werd hij een tijdje

opgenomen. Als hij daarna weer was opgekrabbeld en thuiskwam, wilde hij er niets meer van horen. Toen we kind waren hebben we er nooit iets van gemerkt. Mijn moeder stond altijd bokkie, ze beschermde mijn zus en mij ertegen. Daar heb ik heel erg veel respect voor.' Even zwijgt John. Zegt dan: 'Eén keer, toen ik al ouder was, heb ik gezien hoe ze mijn vader weghaalden met een ambulance. Ze gaven hem een prik die een olifant zou vellen, maar mijn vader bleef staan. Dat was heel heftig.'

Wat was het ontroerendste moment met je vader?

'Hij had een aneurysma. In het ziekenhuis vertelde de dokter dat hij daar niet aan geopereerd kon worden vanwege zijn zwakke longen en dat hij niet oud zou worden. Mijn moeder, zus en ik waren erbij. Ik zal het nooit vergeten. Hij begon keihard te huilen en zei: "Ik vind het zo zielig voor jullie." Nu ik ouder word, begrijp ik dat. Het is heel erg om als kind je vader te verliezen. Hij heeft geweten welk verdriet we zouden krijgen. Als ik daarover nadenk, word ik gek. Hij stierf in 1999, toen hij 58 jaar oud was.'

Veranderde dat jouw leven?

'Ja. Ik zat in m'n nadagen als voetballer, speelde bij Helmond Sport. Een halfjaar na het overlijden van m'n vader ben ik gestopt. Midden in het seizoen. Mijn vader was al te zwak om naar het stadion te komen, maar hij belde me, als ik na de wedstrijd in de auto naar huis reed, steevast op. Ik heb veel blessures gehad, dus hij vroeg altijd: "Ben je nog heel?" Na zijn dood zat ik in de auto maar te wachten op z'n telefoontje. Maar dat kwam niet meer. Ik had er helemaal geen plezier meer in, joh.'

Waarom emotioneert het verlies van je vader jou nu nog steeds zo sterk?

'Mijn vader is 58 geworden. Ik ben nu 51. De mannen in onze familie worden niet veel ouder dan ongeveer 60... Snap je? Ik zou het verschrikkelijk vinden om mijn kinderen en familie achter te moeten laten. Dat zit wel in mijn hoofd en *mind*. Ik probeer altijd een grote steun te zijn voor m'n kinderen Rodney, Desley en Stacey, voor Inge, mijn ex, m'n moeder, m'n zus. Net als mijn vader dat vroeger voor ons was. Hij was dol op z'n kleinkinderen, liep altijd foto's te maken. Toen werden we er wel eens gek van, nu zijn we er hartstikke blij mee. Ik hoop dat ik er over tien jaar nog steeds ben voor mijn familie. Misschien heb ik dan wel kleinkinderen. Ik ben gek op kinderen, net als mijn vader.' ■

John de Wolf voetbalde onder meer bij Sparta, FC Groningen en Feyenoord. Hij speelde zes maal in het Nederlands elftal. Begin dit jaar verscheen zijn biografie *De Wolf, John*. John de Wolf ging naar Brazilië voor *Free a girl*, een organisatie die zich inzet voor het recht van kinderen om veilig en zonder geweld op te groeien. John de Wolf deed hier onlangs verslag van in *Hart van Nederland* (SBS 6). Deze reportages zijn terug te zien via www.sbs6.nl.

Yarden wil altijd het beste voor haar leden. Daarom nemen wij uw vragen en klachten serieus en proberen we deze zo goed mogelijk op te lossen en te beantwoorden.

‘U vraagt, wij antwoorden’

ALS IK NIET OF ONVOLDOENDE BEN VERZEKERD EN ER GEEN GELD IS, BETAALT DE GEMEENTE TOCH MIJN UITVAART?

DEBBIE VAN DER WAARD, MEDEWERKER YARDEN CONTACTCENTRUM, ANTWOORDT:

‘Als de overledene niet of onvoldoende is verzekerd, geen spaargeld heeft én er geen nabestaanden zijn, voert de gemeente de uitvaart uit. Dat wil zeggen: de overledene wordt dan gecremeerd, zonder bijkomende zaken als een afscheidsplechtigheid of condoleance.

Na de crematie gaat de gemeente alsnog op zoek naar nabestaanden op wie zij de kosten kan verhalen.

Geregeld maken wij mee dat mensen denken dat ze voldoende verzekerd zijn, maar dat zij uiteindelijk een minimale verzekering blijken te hebben, die zelfs voor een eenvoudige uitvaart ontoereikend is. Dan hebben zij bijvoorbeeld een verzekerd bedrag van € 2.500 terwijl de ‘kale’ crematie circa € 4.000 kost. Kiest men dan ook voor een plechtigheid inclu-

sief condoleance, rouwkaarten en een urn, dan lopen de kosten zelfs voor de meest sobere uitvaart al richting € 6.000. Deze kosten komen voor rekening van de nabestaanden.

Hoe voorkomt u dit? Door periodiek te controleren of uw verzekerd bedrag nog past bij uw wensen. Is dat niet het geval, dan kunt u zich eenvoudig bijverzekeren. Zo zorgt u ervoor dat uw nabestaanden straks niet geconfronteerd worden met extra kosten voor uw afscheid.’

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.YARDEN.NL OF BEL HET YARDEN CONTACTCENTRUM 0800 1292

Directievoorzitter Ron Bavelaar:

‘Respect en toewijding, dat is de meerwaarde van Yarden’

Na een carrière bij onder meer de politie, zijn eigen communicatieadviesbureau en een hypotheekverstrekker maakte Ron Bavelaar per 1 maart de overstap naar Yarden als nieuwe directievoorzitter. Waarom koos hij voor Yarden en wat denkt hij voor Yarden-leden te kunnen betekenen?

Wat spreekt u aan in een organisatie als Yarden?

‘Ik heb uiteenlopende dingen gedaan in mijn carrière, maar klantgericht denken is daarbij altijd mijn drijfveer geweest. Dat is een tweede natuur geworden. Het belang van de klant staat altijd voorop. Ook vind ik het belangrijk dat de organisatie waarvoor ik werk maatschappelijke relevantie heeft.’

En vindt u dat terug bij Yarden?

‘Absoluut. Wij beloven onze leden/verzekerden: “We luisteren naar uw wensen, zodat wij een goed en passend afscheid kunnen verzorgen, een afscheid dat u als nabestaande helpt bij uw rouwproces.” Die

belofte onderstreept de maatschappelijke functie van Yarden.’

Hoe ziet u uw eigen bijdrage daarin?

‘Wat mij direct opviel bij Yarden, is de motivatie van onze medewerkers en vrijwilligers. Zij zijn niet “gewoon” aan het werk, maar hebben een persoonlijke missie om voor nabestaanden een goed afscheid te verzorgen. Het respect en de toewijding waarmee zij dat doen, maken het verschil. Dat is ook waarin Yarden zich onderscheidt. Wij willen voor iedereen, rekening houdende met ieders (culturele) achtergrond, een goed en waardig afscheid bereikbaar maken. Die boodschap, daar sta ik voor. En die draag ik heel graag naar buiten toe uit.’

Agenda

NEEM UIT &
BEWAAR!

Yarden organiseert door het hele land activiteiten. Voor actuele informatie en een selectie van de activiteiten per provincie, kijk op www.yarden.nl/agenda. Of bel met het Yarden Contactcentrum, 0800 12 92.

***Mam*: thema-avond over dubbel afscheid na dementie**

Mam is een documentaire van theatermaker Adelheid Roosen over haar moeder, die de ziekte van Alzheimer heeft. Met deze film laat zij zien dat Alzheimer niet alleen een beperking is, maar ook vrijheid kan geven: 'De meeste mensen die met Alzheimer te maken krijgen, weten niet hoe zij hiermee om moeten gaan. De patiënt doet dingen die wij niet willen of kunnen begrijpen.' Roosen laat zien hoe zij in de ontmoetingen met haar moeder niet uitgaat van zichzelf, maar meebeweegt met de reis die haar moeder aflegt.

Kom kijken en luisteren! Roosen gaat na afloop met u in gesprek en beantwoordt uw vragen.
Eerstvolgende thema-avond:
11 juni 2014, 19.30 uur, Yarden Crematorium Olandhorst, Lelystad. Aanmelden kan via www.yarden.nl/aanmelden.

Een ander avondje bioscoop

Steeds vaker organiseert Yarden ook filmvoorstellingen. De films zijn divers, maar hebben alle hetzelfde doel: een eigentijdse omgang met afscheid, uitvaart en verliesverwerking bespreekbaar maken. Voorafgaand aan de film krijgt u eerst een korte inleiding en achteraf is er gelegenheid om vragen te stellen. Deze voor- en nabespreking wordt, afhankelijk van welke film u bezoekt, geleid door bijvoorbeeld een ritueelbegeleider of andere (verlies)deskundige.

De eerstvolgende filmvoorstelling: *The Tree, love is a force of nature*. 27 mei 2014, 20.00 uur, Cinema Middelburg. Kaartjes kunt u reserveren bij het filmhuis. Gratis voor Yarden-leden.

‘Driemaal de Dood’

Samen filosoferen over de eindigheid van het leven

Praten, luisteren & delen

Hoe ervaart u het verlies van een dierbare? Hoe kunt u uw rouwproces betekenis geven? Welke rituelen helpen? En mag u zelf beslissen hoe u afscheid wilt nemen van het leven? Lastige en heel persoonlijke vragen zonder pasklare antwoorden. Door er met elkaar over in gesprek te gaan, kunt u wél inzicht krijgen in de antwoorden die u passen.

In drie interactieve bijeenkomsten filosofeert u hierover met acht tot elf andere deelnemers, onder begeleiding van een deskundige gespreksleider. Vrijuit, zonder taboes en in een veilige omgeving waarin u uw ervaringen kunt delen en daardoor meer inzicht in en begrip krijgt voor rouwprocessen en rouwrituelen, zowel van uzelf als van anderen.

Interesse? Meldt u zich dan aan via www.yarden.nl/aanmelden. Bij voldoende belangstelling in uw regio organiseren wij een gesprekscyclus bij u in de buurt.

Familieopstellingen als hulp bij verlies

Wat als u onverwachts een geliefde heeft verloren, kort of lang geleden? Bij een plotseling overlijden gaat alles zo snel dat u vaak nauwelijks afscheid heeft kunnen nemen. Misschien herinnert u zich niet alles meer? Toch speelt het door in uw leven, bijvoorbeeld in uw familiesysteem. Met een “familieopstelling” probeert Lydia de Wit, gids/trainer van mensen op hun “reis naar buiten”, deze vaak onbewuste rouwgevoelens aan de oppervlakte te krijgen. Daarvoor maakt een aantal deelnemers een letterlijke opstelling van de eigen familie. Lydia: ‘Deze methode, een soort rollenspel, maakt vaak onbewuste gevoelens los. Want zonder het te beseffen kun je verstrikt zijn geraakt in de patronen van je familiesysteem.’ U kunt aan een familieopstelling deelnemen of alleen toekijken. www.innerguiding.nl

Eerstvolgende familieopstelling: 3 september, 19.30 uur, Yarden Crematorium Olandhorst, Lelystad. Meldt u zich dan aan via www.yarden.nl/aanmelden.

KIJK VOOR
MEER INFO OP
WWW.YARDEN.NL/
AGENDA

Meer activiteiten

Lezingen

Rouwbegeleiding

02/06 Reuver

Is rouw na een niet-natuurlijke dood anders?

(prof. dr. Paul Boelen)
09/06 Zwolle

De dood komt steeds later

(prof. dr. Doeke Post)

10/06 Geleen

01/10 Groningen

Erfrecht (lokale notaris)

25/06 Bergen

26/11 Schagen

Nalatenschap toegelicht

(lokale notaris)

01/09 Voerendaal

Social media en rouw

15/09 Venray

Wat gebeurt er met de ziel na de dood?

(prof. dr. Willem Glaudermans)
11/09 Utrecht

Rouwverwerking (Yarden & Humanitas)

24/09 Rotterdam

Uitvaartwensen: hoe zorg ik voor een persoonlijk afscheid?

24/09 Emmeloord

25/09 Eindhoven

Toch weer gelukkig; leven na de Schiedammer Parkmoord

30/09 Meppel

Keuzes rondom het levenseinde

07/10 Geldrop

Als een ramp de school treft

(drs. Ine Spee)
08/10 Lelystad

Mam, ik bel je zo terug

(Jacques & Wanda Beemsterboer)
08/10 Amstelveen

Rouw na zelfdoding

09/10 Steenwijk

Afscheid en rouw in verschillende culturen en religies (Yvonne Heygele)

26/11 Almere

Herdenkings-bijeenkomsten

15/06 Groningen (Vaderdag)

20/09 Haren (Gr.)

Rondleidingen

10/09 Schagen

Herinneringsweken

Net als voorgaande jaren organiseert Yarden in de weken rond 1 november de Yarden Herinneringsweken. Op diverse locaties in het land worden voor nabestaanden herdenkingsbijeenkomsten, herinneringsconcerten of lichtjesceremonies georganiseerd. Kijk te zijner tijd voor meer informatie op www.yarden.nl/agenda.

Annemieke Mars werkt als trainer/coach in het bedrijfsleven en volgde diverse opleidingen op het gebied van psychotherapie, zingeving en spiritualiteit. Ook is zij secretaris bij het regionaal activiteitenbestuur Utrecht van Yarden Vereniging.

Zelfmoord van een dierbare

Onlangs hadden mijn partner en ik een etentje met goede vrienden. Er kwam van alles ter sprake, zoals het belang van vriendschappen en de vrienden uit onze schooltijd. Ik dacht aan mijn vriendinnengroepje. Met twee heb ik nog contact, de derde pleegde als twintiger zelfmoord. Ik vertelde mijn vrienden over de vragen die haar dood destijds bij me opriep. Waarom zag ze het leven niet meer zitten? Had ik vaker van me moeten laten horen? Waar zou ze zijn? In de hemel, of – ik durfde er bijna niet aan te denken – in de hel?

‘Mensen komen, ook na zelfdoding, in de hemel’

Dit soort schuldgevoelens en onbeantwoorde vragen maken dat zelfdoding voor velen nog steeds zo'n beladen onderwerp is. Die mensen wil ik hier enkele inzichten meegeven die voor mijzelf heel geruststellend en troostend zijn geweest. Tijdens mijn opleidingen heb ik veel gelezen over de dood, ook over zelfdoding, vanuit een spirituele invalshoek. In deze boeken* gaat men ervan uit dat de mens een onsterfelijke ziel heeft, dat we meerdere levens leiden en dat we voor, tussen en na elk leven in de hemel (of: hiernamaals, gene zijde, boven of thuis) zijn. Of dit waar is, weet ik niet. Wel denken steeds meer mensen – onder wie ikzelf – op deze manier over leven en dood. Ik ben er inmiddels van overtuigd dat mensen, ook na zelfdoding, in de hemel komen. Ze worden niet gestraft of veroordeeld, maar liefdevol opgevangen. Ze gaan daar onder begeleiding aan de slag met hun problemen, zodat ze deze in een nieuw leven wél durven aan te gaan. En wat mij persoonlijk erg opluchtte: iedereen maakt een keer een leven mee waarin hij zelfmoord pleegt. Dus: hoe erg zelfmoord ook is, het hoort erbij. En misschien betekent dat dat ik zelf ook al eens een leven heb geleid waarin ik zelfmoord heb gepleegd (of dat komt nog...?).

De levensles die ik uit deze spirituele inzichten trek is dat zelfmoord geen oplossing is: je moet je problemen tijdens dit leven op aarde aangaan. Maar zij helpen mij ook om zelfdoding, óók die van mijn schoolvriendin, beter te begrijpen en er vrede mee te hebben. Natuurlijk verminderen deze inzichten het verdriet niet, maar ik hoop dat ze nabestaanden helpen de zelfmoord van hun dierbare te accepteren.

* Bijvoorbeeld van Elisabeth Kübler-Ross (arts, psychiater en thanatoloog), Bernard Jakoby (thanatoloog), Hans ten Dam (psycholoog en regressietherapeut), Sylvia Browne (medium) en Thea van Leent (medium).

Laura Møhlmann - de Grijs overleed op 19 september 2010 op 60-jarige leeftijd aan de gevolgen van acute leukemie. Met het verlies van zijn vrouw én muze viel voor schilder **Rob Møhlmann (58)** de zin om te schilderen weg.

‘Alles is zo **nauw** **verweven** met Laura’

Hoe gaat het met je?

‘Toen Laura er nog was, schilderde ik met ijzeren discipline, zeven dagen in de week en acht uur per dag. Schilder zijn is een roeping, waaraan ik mij niet anders dan volledig kon wijden. Toen Laura overleed, werd dat allemaal zinloos. Zij was mijn vrouw, maar ook mijn muze. Laura was degene die ik al 33 jaar met mijn werk verbaasde, voor haar maakte ik mooie dingen. Ook werd ik besprongen door de betrekkelijkheid van het bestaan. Het leven is zo broos, degene die je liefhebt kan zomaar wegvallen. En je kunt zelf zomaar de volgende zijn. Ik stelde mijzelf grote vragen: wat voor zin heeft mijn bestaan? Alles is relatief, alles wat ik doe, stelt niets voor ten opzichte van de eeuwigheid. Het leven is zinloos, daarvan ben ik overtuigd; ik geloof ook niet in een god. Maar je kunt het wel zin géven. Helaas, dat kon ik niet meer. Ik kon niet meer schilderen, wel schrijven, merkte ik. Tekstflarden, kleine gedichten over wat ik voelde en wat ik mee-maakte. Dat duurde twee jaar. Verder was er genoeg te doen: Laura en ik hebben samen een museum opgericht, eerst in Venhuizen en later in Appingedam. Na acht maanden heb ik een tentoonstelling ingericht met als thema: *Mijn Muze*. Hiervoor vroeg ik al mijn vaste kunstenaars om hun muze uit te beelden. Bij de opening deelde ik mijn eerste dichtbundel uit, *Logboek van leegte*. Ik kreeg daar veel positieve reacties op en dat resulteerde later in het boek *Gebroken blauw*.’

‘Ik ben een realist, schilder van stillevens. Op een gegeven moment vond ik bij het opruimen van mijn atelier een versteende vrucht van een varken. Het is een gestorven foetus, maar het wonderlijke is dat het lijkt alsof het zich wil oprichten. En zo voelde ik me ook: ik wilde me, ondanks alles, toch boven de dood uit oprichten. Als schilder,

maar ook als mens. Ik heb het geschilderd en het schilderij *Resurrectie* genoemd. Daarna heb ik het schilderij *Gebroken blauw* gemaakt: een reproductie van een tekening die ik in 1978 van Laura had gemaakt, met een blauwe bokaal die we samen hadden gekocht en die ik vlak na Laura's dood gebroken aantrof op de grond. Wie goed kijkt, ziet in het schilderij als spiegeling mijn eigen portret. Dit was het moeilijkste wat ik ooit heb gedaan. Ik voelde een enorme gedrevenheid: het moest lukken, want ik wilde een eerbetoon maken aan Laura. Maar het was ook belangrijk voor mijn eigen gevoel, dat ik nog bestond als schilder.'

'Op dit moment schilder ik niet, het is moeilijk om de balans te vinden tussen het werk voor het museum en schilderen. Ook daarin mis ik Laura: we hebben dit samen opgebouwd, we konden samen dingen bedenken en besluiten nemen, en nu doe ik dat alleen. Laura deed veel werk voor het museum. Doordat zij er was, kon ik me ongestoord aan het schilderen wijden. Het werk voor het museum bestaat uit vele kleine klusjes, schrijven, telefoneren, kunstenaars en klanten ontvangen, allemaal dingen die het schilderen zouden onderbreken.'

Hoe ziet je toekomst eruit?

'Je wereld stort in, maar toch blijf je bestaan. Het is evenzeer een troost als onthutsend dat je kunt leven zonder degene die je liefhad. De zorg om het voortbestaan van het museum heeft me op de been gehouden. Daardoor zag ik in de verte het leven weer en zag ik ook weer uitdagingen. Tegelijkertijd ben ik op een andere manier gaan inzien dat alles relatief is. Als kunstenaar denk je soms dat je uniek bent, maar ik heb geleerd dat veel anderen ook op ongelooflijke en ontroerende wijze prachtige dingen maken. Door het museum kan ik iedereen laten genieten van alles wat mooi is. Zo kan ik die schoonheid dus ook delen. Alles is relatief: kunst is niet voor eeuwig, maar is waardevol voor de kleine momenten van geluk. Want het gaat om een moment van ontroering, rust en genieten. Ik worstel nog wel met het principe van alles of niets: met alles wat je aanpakt moet je toch tot het uiterste gaan, vind ik. Ik heb lang gedacht dat ik een keuze moest maken tussen het museum of het schilderen. Ik begin voorzichtig te geloven dat er een manier is om beide te combineren. Sinds kort is er een nieuwe liefde in mijn leven. Zij kwam zomaar op mijn pad en dat geeft weer een nieuwe dimensie aan het bestaan. Ik ben blij dat Laura in deze relatie geen taboe is. Dat zou ook niet kunnen, want alles in mijn leven is zo nauw verweven met Laura...'

Heb je tips voor andere mensen?

'Na een overlijden krijg je soms heel goedbedoelde nonsens over je heen. Mijn tip zou zijn: "Laat die van je af glijden, erger je daar niet aan." Je kunt die welgemeende onzin het best met enige mildheid bezien: het gaat om de zorg en de aandacht die ervan uitgaat. Het is toch een teken dat er iets goeds in de mens zit.' ■

Herinneringen aan Laura. Boven: de scherven van de gebroken blauwe bokaal.

Lees verder...

Lees het hele interview op
www.yarden.nl/Yarden-Magazine

‘Laat mij maar rustig vertrekken’

Voor **Gerrit Timmer (81)** staat al helemaal vast wat voor afscheid hij straks wil: een afscheid zonder poespas. Met een crematie in stilte, waarna zijn as wordt verstrooid op het verstrooiveld van Crematorium Schagerkogge in Schagen.

De 81-jarige uit Den Helder paste begin februari zijn wensen aan tijdens een gesprek met Yarden-uitvaartconsulent Cees Demaret. Eerder, in 1997, legde hij al vast wat hij wilde. Ook toen waren zijn wensen niet buitengewoon. Een eenvoudige uitvaart, een dienst

verzorgd door een dominee, eventueel een paar speeches en wat klassieke muziek. Maar nadat zijn moeder in 2000 overleed en hij in 2003 afscheid nam van zijn laatste zus, besloot Timmer zijn afscheidswensen te veranderen. ‘Ik heb geen naaste familie meer, en geen

‘Als je alleen bent, moet je je eigen zaakjes goed op orde hebben. Ik wil daar niemand anders mee lastigvallen’

partner of kinderen. Waarom zou ik dan een dienst willen? Dat leek me onzinnig. Laat mij maar rustig vertrekken.’

Rijk leven

Dat betekent overigens niet dat Timmer zijn dagen ook in stilte slijt. De oud-ambtenaar is een bezig baasje. Eén keer per week zingt hij in een toonkunstkoor, hij heeft een biljartclubje en is vrijwilliger in het Asielzoekerscentrum Den Helder. Daar geeft hij wekelijks alfabetiseringsles aan asielzoekers. ‘Ik heb veel vrienden en kennissen, woon in mijn eigen huis, heb een grote tuin waar ik met veel plezier in werk en ben op wat ouderdomskwaaltjes na nog zo gezond als een vis. Een rijk leven dus.’

Waarom kiest hij dan toch voor zo’n bescheiden afscheid? ‘Natuurlijk kunnen vrienden en kennissen afscheid nemen. Maar ik vind een plechtigheid niet passend. Wie zou wie dan moeten condoleren? Ik laat die hele toestand liever aan me voorbijgaan.’

Prettig gevoel

Dat Timmer nuchter tegen zijn afscheid aankijkt, zal niemand ontgaan. Hij heeft zijn afscheid tot in de puntjes voorbereid. Een goede kameraad met wie hij al twintig jaar bevriend is, is executeur. Samen met Yarden zal hij zorgen dat het afscheid verloopt zoals Timmer graag wil. ‘Als je alleen bent, moet je je eigen zaakjes goed op orde hebben. Ik wil daar niemand anders mee lastigvallen. Daarom heb ik een grote map met alle papieren en het telefoonnummer van Yarden klaarliggen. Als ik er niet meer ben, hoeft er alleen maar in die map gekeken te worden.’

Het geeft Timmer een prettig gevoel dat hij alle voorbereidingen voor zijn afscheid zelf heeft getroffen. ‘Ja, dat geeft rust. Toen mijn laatste zus overleed, dacht ik: en nu is er helemaal niemand meer. Ik had natuurlijk mijn wensen al vastgelegd, maar deze pasten niet meer bij mij. Daarom ben ik erg blij met het optekenen van mijn aanpassingen. Het is goed zo.’ ■

‘Ik ben blij met het optekenen van mijn wensen. Het is goed zo.’

**CEES DEMARET,
UITVAARTCONSULENT YARDEN**

‘Het gesprek met Gerrit Timmer verliep erg prettig. We liepen samen het wensenformulier door en bespraken zijn wijzigingen. Hij wist goed wat hij wel en niet wilde, maar wilde graag zijn wensen met mij doorlopen om zeker te weten of alles mogelijk was. Dit bleek geen probleem te zijn. Het komt vaker voor dat mensen hun uitvaartwensen aanpassen, maar Gerrit Timmer was buitengewoon goed voorbereid. Hij wist alle ins en outs van zijn polis en wilde niets aan het toeval overlaten. Dat zie ik niet vaak. Maar als je alles zo goed geregeld hebt als de heer Timmer, dan is dat wel heel fijn voor vrienden en familie, en dus in dit geval voor de executeur.’

‘Hij wilde iets terugdoen voor zijn medemens’

Een feestelijke, uitbundige en grootse crematie met veel bloemen, voor een Haagse cokeverslaafde junk? Kan dat? Wel bij Uitvaartcentrum, Crematorium en Begraafplaats Nieuw Eykenduynen in Den Haag. Op 25 januari jongstleden betuigden zo'n tweehonderd mensen, veelal verslaafden, op geheel eigen wijze de laatste eer aan hun overleden makker **Martin Kloppenburg**.

Ze konden zich tegoed doen aan sigaretten, lekkere broodjes, Marsen, warme erwtensoep, koffie en bier. De ogen van Mascha Groenewegen, locatiemanager van Nieuw Eykenduynen, gaan twinkelen als ze weer

aan die dag denkt. 'We hadden alles goed georganiseerd. Verslaafden hebben graag zoetigheid, daar hebben we dus voor gezorgd. Het was goed weer en we hebben buiten, in de tuin voor het crematorium,

het feestje gebouwd. Het was geweldig! Ik herinner me nog dat toen ze al die klaargezette sigaretten in glaasjes zagen, helemaal blij werden en sigaretjes naar elkaar begonnen te gooien. Op de trap zat

iemand gitaar te spelen. Ik merkte dat ze het geweldig vonden dat wij ze met oprechte warmte ontvingen en als "gewone" mensen behandelden. Op een gegeven moment kreeg ik als dank een smoezelig doosje bonbons in m'n handen gedrukt. En een paar dikke zoenen...

Als je zo'n dag tussen die mensen staat, zie je de vieze kleren niet meer. Dan zie je de mens erachter en hoor je waarom het zover is gekomen. Eén mevrouw vertelde dat ze de

Foto: Omtreep West

Martins bekertje en sigaretten op zijn kist.

zin van het leven was kwijtgeraakt nadat haar zoon was vermoord. Toen is ze gaan zwerven. Kippenvol kreeg ik soms van de verhalen. En ik ben wel wat gewend!

Beroemdste bedelaar

Martins uitvaart was een 'coproductie' met begrafenisondernemer Dennis Frierson van Meersorgh. Dennis: 'Martin was de bekendste Haagse zwerver/junk. Een fenoméén. Iedereen in Den Haag kende hem. Hij had een vast plekje bij de Grote Markt, was heel beweeglijk, werd daarom De Dribbelaar of ook wel De Schuifelaar genoemd. Hij bedelde, maar niet op een vervelende manier. Eerder grappig en innemend. Dan zei hij bijvoorbeeld: "Zullen we samen een duetje zingen, ik ben vandaag jarig!" Dan moest je toch om 'm lachen. Eigenlijk was Martin een ondernemer: hij wist dat het werkte als hij er een beetje vuil uitzag en op blote voeten liep. Weet je wat hij per dag ophaalde? Zo'n vierhonderd euro! Hij kreeg eens nieuwe schoe-

nen, die verkocht hij direct door!' Mascha: 'Tijdens de afscheidsbijeenkomst waren er gasten die mij een vijf-euro-schuldbekentenis lieten zien. Als Martin iemand iets leende, schreef hij dat uit.'

Koninklijke Beuk

Martin woonde in Woodstock, een Haagse woonvoorziening voor dak- en thuislozen van GGZ-instelling Parnassia. Dennis: 'Ik kreeg van zijn begeleider de melding dat Martin was gestorven. Hij is precies vijftig jaar geworden. De familie wilde niets meer met hem van doen hebben, dus ik vermoedde dat er een minimaal budget zou zijn voor zijn afscheid. Maar de bewindvoerder vertelde me dat er een groot bedrag was: 16.000 euro! De notaris vertelde dat het de laatste wil van Martin was om iets terug te doen voor zijn medemens, zijn "familie" uit Woodstock en van de straat. Ik heb Mascha gebeld en gevraagd: "Kun je hier wat mee?" Mascha bedacht om er het grote feest van te maken dat het is geworden. Haar team heeft ervoor gezorgd dat alles op cateringgebied perfect geregeld was.'

Mascha: 'Wij verzorgen voor iedereen een passend afscheid. Met een klein of groot

Foto: Omtreep West

Veel bloemen en warme wensen.

budget, dat maakt niet uit. Het team van Nieuw Eykenduynen ziet dat als een uitdaging. Ons motto is: nee verkopen wij niet. Alles binnen de wet en regelgeving mag! Samenwerken met Dennis is prettig.

Nieuw Eykenduynen.

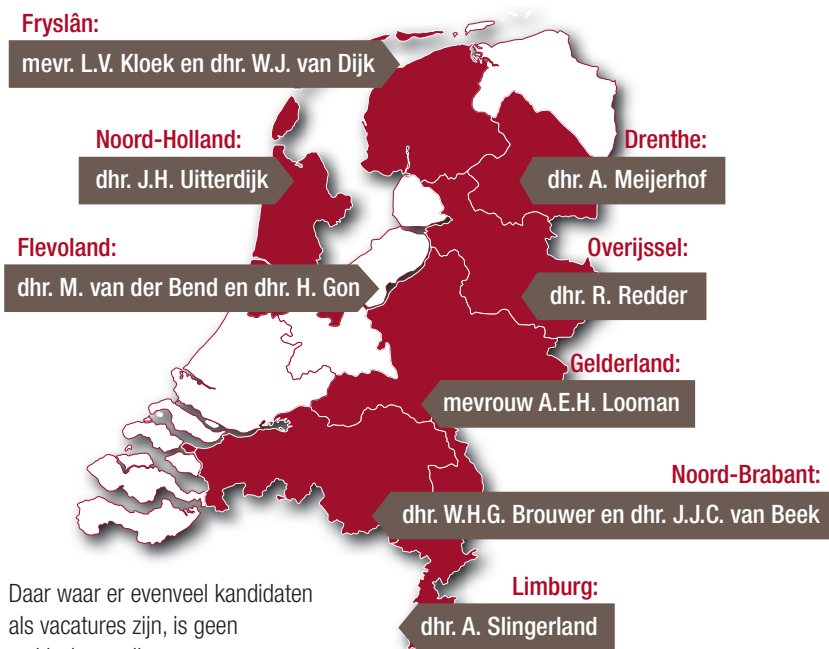
We hadden een goede rolverdeling: wij de catering, Dennis de bus.' 'De bus!', lacht Dennis. 'Om de gasten op te halen en thuis te brengen, had ik een bus besteld bij Koninklijke Beuk, de touringcarorganisatie die ook het Koninklijk Huis vervoert. Die chauffeur keek wel op toen hij bij Woodstock voorreed. Maar alles is goed gegaan.'

Zakken met broodjes

Mascha en Dennis kijken met veel plezier terug op de geslaagde uitvaart. Mascha: 'Tijdens de afscheidsbijeenkomst hadden we het bedelbekertje van Martin op de kist gezet. Als symbool. Veel gasten gooiden daar geld in. Het werd een mooie bijeenkomst met veel zang en korte, emotionele toespraken. Soms liep iemand even naar buiten voor een sigaretje en een slok bier.' Dennis: 'Uiteindelijk vonden ze het zo gezellig dat het moeilijk was om weer afscheid te nemen. Toen riep ik: "De bus is er, de chauffeur gaat rijden!"' Mascha: 'En we gaven zakken met broodjes en van alles wat nog over was, mee.' ■

KANDIDATEN YARDEN LEDENRAAD BEKEND

Elk jaar krijgt de Ledenraad van Yarden nieuwe leden of worden zittende leden voor een nieuwe termijn benoemd. Ook dit jaar. De regionale activiteitenbesturen dragen de volgende kandidaten voor:

Daar waar er evenveel kandidaten als vacatures zijn, is geen verkiezing nodig.

Woont u in Flevoland? Stem en maak kans op gratis bloemen!

Voor onze leden in Flevoland wordt het wel spannend: zij kunnen kiezen uit de heer Van der Bend en de heer Gon. Tot 13 juni 2014 12.00 uur kunt u uw stem uitbrengen op uw favoriete kandidaat. Dan maakt u bovendien kans op een jaar lang iedere maand een gratis boeket bloemen!

Hoe doet u dat? Heel eenvoudig: ga naar www.yarden-vereniging.nl. Nadat u uw postcode en huisnummer heeft ingevuld, komt u op de pagina van uw regio. Maak daar kennis met de kandidaten uit uw regio en kies! Uw stem wordt anoniem geregistreerd. Als u niet via internet wilt stemmen, kunt u een stembiljet aanvragen bij Yarden, Team Verenigingszaken, Postbus 1301 AC Almere of via Yarden Contactcentrum, 0800 1292.

'Als vrijwilliger bij Yarden ben ik maatschappelijk betrokken, kan ik met een klein gebaar mensen tot steun zijn in een moeilijke periode en bijdragen aan hun rouwverwerking.' - Janine Smid

HET HART VAN DE VERENIGING...

... dat ben jij! Bij Yarden zijn vrijwilligers onmisbaar: je informeert en inspireert mensen over afscheid. Jij weet hoe belangrijk een goed afscheid is en wil dat ook overdragen aan anderen.

Iets voor jou?

Er zijn allerlei dingen die je kunt doen. Help Yarden bijvoorbeeld bij het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten. Assisteer mensen bij het vastleggen van uitvaartwensen. Bied een luisterend oor aan nabestaanden die over hun verdriet en gevoelens willen praten. Of ondersteun mensen die hulp zoeken bij de afhandeling van praktische zaken.

Meld je aan!

Bij Yarden is iedereen welkom als vrijwilliger. Wil je weten in welke regio's wij mensen zoeken? Of wil je meer informatie over de verschillende functies? Kijk op www.yarden.nl/vrijwilligerswerk.

CP PHOTO ART

MAAK KANS OP EEN FOTOSHOOT BIJ CP PHOTO ART VOOR TWEE PERSONEN EN EEN PORTRET T.W.V. € 325.

Een foto is een prachtige herinnering aan dierbaren. Juist dat beeld moet het aller-mooiste ooit zijn. Dat kan door te kiezen voor een professionele fotoshoot! Meer info: www.cpphotoart.com.

Waarde fotoshoot: € 175,-. Waarde portret (20 x 30 cm) acrylaat ondergrond: € 150,-. Totaal: € 325,-.

Breng de letters uit de overeenkomstig genummerde hokjes in het diagram over naar de hokjes in de balk. Als de puzzel correct is opgelost, ontstaat er een slagzin. Stuur deze oplossing voor 1 juli 2014 naar: **Redactie Yarden Magazine, Postbus 10118 1301 AC Almere**, of mail naar magazine@yarden.nl. Onder de juiste inzendingen wordt bovenstaande prijs verloot.

Puzzel mee en win!

muziek- auteurs- recht bureau		medi- cijn	teken van een regis- seur		onge- bonden	sprook- jes- figuur		roof- vogel	rijst- gerecht		Liquid Crystal Display (afk.)	sput- water
	10		huig			7	3		indien			
jonge hond			horizon- tale as			16	11				18	
menger						naarling						
		8		koude lekkernij					soort dia- betes	21		
avond- toilet	politie- man	melk- product		trek- dier	vwv. familie- lid	1			zoom	drukte	sche- del	
			schaap				magne- tische schijf	22				smalle weg
taxi			soort tent				hoge leiding- ge- vende	stuurs				
brutali- teit				17								
		4		accord (afk.)		6		plezier zang- noot	14		2	
Hima- laya- moir- ster		13		bedrog	ketterij	19						12
drietal			5		entree	9		20		15		

© Persbelangen

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
			15	16	17	18	19	20	21	22			

De oplossing van de vorige puzzel is: Heimwee met een glimlach. De prijswinnaar is de heer H.A. de Knijff uit Utrecht. Van harte!

Antwoordbon

Met deze bon kunt u onder meer een wijziging van uw gegevens doorgeven, informatie opvragen of een adviesgesprek aanvragen.

- ☐ Ik wil graag een **uitvaartwensenformulier** ontvangen. (20211)
- ☐ Ik wil graag een **gratis voorlichtingsgesprek** met een **Yarden-uitvaartconsulent**. (20212)
- ☐ Ik wil graag informatie over **vrijwilligerswerk** bij Yarden. (20253)
- ☐ Ik wil graag informatie over **“Praten over verlies”** (online chat). (20254)

- ☐ Ik wil graag een **afspraak maken** met een adviseur om alle **verzekeringsmogelijkheden** te bespreken. (20213)
- ☐ **Oplossing puzzel**

Vergeet niet uw persoonlijke gegevens op de achterzijde van de bon in te vullen. Stuur deze bon (in een envelop zonder postzegel) naar Yarden Uitvaartorganisatie, t.a.v. Yarden Contactcentrum, Antwoordnummer 1406, 1300 VE Almere.

Multicultureel rouwcentrum in Amsterdam-Zuidoost

Bij Yarden staan de wensen van de overledene en diens nabestaanden centraal. Dus ook de wensen van mensen met een niet-Nederlandse achtergrond. Op een plek waar vele culturen samenleven, in Amsterdam-Zuidoost, opent Yarden in 2016 een multicultureel uitvaartcentrum.

Dit rouwcentrum moet inzetbaar zijn voor alle mogelijke afscheidsrituelen. Dat vergt veel flexibiliteit, want de verschillen zijn groot. Waar bijvoorbeeld Afrikaanse plechtigheden gepaard gaan met veel geluid en emotie, zijn islamitische uitvaarten juist heel ingetogen. En waar bij de Antilliaanse wake de sterke drank niet mag ontbreken, is het hindoe-

stanen verboden om rituelen uit te voeren in ruimtes waar alcohol wordt geschonken. Door te werken met meerdere in- en uitgangen, gescheiden ruimten en/of aparte gebouwen, wil Yarden hier straks iedereen een goed en waardevol afscheid bieden, rekening houdend met ieders culturele achtergrond. Wij houden u op de hoogte van onze vorderingen.

Yarden Contactcentrum 0800 1292
Open van 8.00 - 21.00 uur, Postbus 10118, 1301 AC Almere, info@yarden.nl, www.yarden.nl

Melding overlijden 0800 8192*
7 dagen per week, 24 uur per dag bereikbaar. Vanuit buitenland: + 31 88 927 3927

* bent u lid van een plaatselijke uitvaartvereniging, meld het overlijden dan bij uw vereniging

 Wijziging gegevens: ☐ het hele gezin ☐ één gezinslid.

Naam ☐ m ☐ v

Adres

Postcode Woonplaats

Telefoon 2e telefoonnummer

E-mail

☐ Ja, ik wil per e-mail informatie ontvangen over producten en dienstverlening van Yarden Uitvaartorganisatie.

Polis-/relatienummer

Geb. datum

Gegevens van mijn aangebrachte nieuwe verzekerde

Naam ☐ m ☐ v

Adres

Postcode Woonplaats

Telefoon

E-mail

NB: U kunt uw gegevens ook eenvoudig zelf wijzigen via: www.yarden.nl/wijzigingdoorgeven

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar:

Yarden Uitvaartorganisatie
t.a.v. Yarden Contactcentrum
Antwoordnummer 1406
1300 VE Almere

YARDEN MAGAZINE

2014, ABONNEMENTSWAARDE € 10, VOOR LEDEN GRATIS

John de Wolf over zijn overleden vader

**‘Jouw telefoontje,
dat komt dus
niet meer’**

**Een koninklijk afscheid voor
een man van de straat**

**100 jaar cremieren
in Nederland**

**Het eerste jaar voorbij:
‘Toen Laura overleed,
werd alles zinloos’**

YARDEN